

VELDWAARNEMINGEN LXX

Verzameld door Jaap Taapken

Parelduiker 4-1 1 ex. IJsselmeer, Den Oever (A. Vink).

Roodhalsfuut 15-2 1 ex. bij Zuidpier, IJmuiden (F. v. Daalen, J. Flink, P. Munsterman, H. Schouten); 23-2 3 ex. Ringvaart Leimuiderdijk, gem. Haarlemmermeer (P. H. Blekendaal, J. H. L. Vermaas).

Kuilduiker 21-12 5 ex. jachthaven bij Vrouwenpolder (W. Mullié, G. Zeilmaker).

Kulfaalscholver 15-2 1 ex. bij Noordpier, Wijk aan Zee (F. v. Daalen, J. Flink, P. Munsterman, H. Schouten).

Roerdomp 17-2 2 ex. + 1 dood ex. Reeuwijk (G. J. Steenberghe); 22-2 1 ex. langs IJsseldijk tussen Wijhe en Olat (echtp. C. J. W. v. Schaik); 23-2 1 ex. langs de weg t.h.v. Vreeland (H. H. v. Bork); 24-2 1 ex. Naardermeer (J. Taapken).

Ooievaar. Eind jan. 1 ex. overvl. Hulst Z. (J. Neeteson, med. G. M. P. Sponselee); 11-3 1 ex. overvl. Planken Wambuis, Ede (H. Jacobs).

Flamingo 26-1 1 ex. ten N. van de weg Hoek-IJzendijke tussen zwanen, later 500 m. ten ZW van Hof den Abeele (echtp. H. Meertens). 12-3 1 ex. Braakman, daar begin februari door E. Kuitjen gezien (J. D. Koninck).

Krakeend. 2-3 ♂ & ♀ Ringvaart Cruquiusdijk, gem. Haarlemmermeer (P. H. Blekendaal, J. H. L. Vermaas).

Krooneend. 16-3 1 ♂ Diembuitenvoerderspolder bij Amsterdam (J. M. Boshuizen).

Kulfeend. In dec. geregeld 3 ♀♀ Hofvijver, Den Haag (Drs. J. P. C. de Bruin).

Tafeleend. 4-2 tot 15-2 max. 5 ex. onder Amstelbrug, Ceintuurbaan (mevr. van Hall-den Brinker); 24-2 95 à 100 ex. Amstel, tussen Ceintuurbaan en Berlagebrug, Amsterdam (A. H. Frieswijk sr.).

Witoogeend. 23-1 ♂ Catharijnesingel, Utrecht (A. Zwart).

IJseend. 19-1 ♀ bij Veersegetdam (A. Joosse).

Grote Zeeëend. 18-2 1 ex. Afsluitdijk (G. J. Steenberghe).

Eldereend. 12-11 3 ♀♀ Z. havenhoofd, Scheveningen (F. O. P. de Boer).

Bergeend. 1-3 3 ex. opgesp. terr. ten N. van Vlaardingen (G. v. Bezouwen).

Casarca. 15-2 tot 6-3 tam ex. in vijver Leid-schendam, had rode/rose poten, in de maagstreek zwarte ronde vlek (H. Blok); 1-3 2 ex. in Stakenbeek, Oldenzaal Z. (J. Knippers, R. Strijker).

Rietgans. 16-2 7 ex. Waaldijk bij Varik (mevr. van Hall-den Brinker); 8-3 1 ex. Segbroekpolder Kijkduin, solitair ex. (F. O. P. de Boer).

Kleine Rietgans. 2-2 ca. 60 ex. Mastenbroekerpolder (A. Vink); 1-3 1 ex. tussen grauwe-

riet-, kol- en brandganzen in weiland bij Korendijkse slikken, Goudswaard (KNNV, R'dam, W. Obee).

Brandgans. 4-2 meer dan 100 ex. overvl. haven Dirksland, 11-2 idem (P. H. Fuchs); 19-2 ca. 40 ex. overvl. R'dam-Hillegersberg (W. Obee); 26-2 100 ex. ten N. van Lemmel (A. Vink); 1-3 30 ex. Korendijkse slikken, Goudswaard (KNNV, R'dam, W. Obee).

Canadagans. 22-2 51 ex., 23-2 33 ex., 25-2 34 ex., 26-2 ruim 80 ex. paar km. NO Urk, NO Polder (M. de Jong); 8-3 8 ex. aan de kust Nijemirdum (H. & M. & W. H. de Vos).

Roodhalsgans. 4-2 1 ex. tussen 400 brandganzen, weiland bij Dirksland (P. H. Fuchs).

Wilde Zwaan. 12-1 6 ex. overvl. Neerbeek L. (J. Erkens); 22-2 1 ex. in sloot Duivenoordseen Veenzijdse polder, 9-3 1 ex. duinmeer Wasenaarse duinen (A. Remeeus).

Kleine Zwaan. 5-10 24 ex. Eemmeer, Harderwijk (A. J. Hemels); 20-10 19 ex., w.o. 5 juv. Hellegatsplein (Obee, Steigenga); 16-2 51 ex. Kil van Hurwenen bij Zaltbommel (mevr. van Hall-den Brinker).

Wespendif. 27-1 & 22-3 1 ex. Staatsbossen van Gijsselte (J. Mansier).

Blaue Kiekendief 17-11 ♀ Colijnsplaat (W. Mullié); 21-11 ♀ „De Bruuk“ Groesbeek (W. G. Gerritse); 15-12 ♀ Holyput, Vlaardingen (J. Steigenga); 22-1 ♂ Lith (A. Vink); 22-2 ♂ Den Bommel, 23-2 1 ex. Hellegatsplein (W. Obee, J. Steigenga, A. Velthuizen); 1-3 ♀ Korendijkse slikken (KNNV, afd. R'dam, Obee); 2-3 ♂ Lopikerwaard, Willige Langerak (H. de Jager); 15-3 ♂ Neerbeek-Beek L. (J. Erkens).

Slechtvalk. 5-10 juv. Ringdijk, Veluwemeer O. Fl. (A. J. Hemels); 21-11 1 ex. Groesbeek (W. G. Gerritse); 8-3 ♀ Stadsland, Deventer (G. J. Peteri, W. Oord).

Korhoen. 30-10 ♂ Nederweeter Bos (W. Verdonschot); 23-1 8 ♂♂ Craailosche heide bij Hilversum (G. C. Balen Blanken, F. Oirbans).

Kwartel. Zomer '68 geh. in roggeveld Geerlingsland, Staphorst (A. Spijkerman).

Kraanvogel. 21-4-68 1 ex. oeverlanden Meppelerdiep, Staphorst (J. Dunnink, H. Eissen); tussen 19 & 23-3 kleine troepjes in NO Polder o.a. bij Rutten, tussen Urk en Tollebeek, o.a. 1 ex. zien dansen (M. de Jong); 22-3 21 ex. in dorpspolder Nijbroek a/d weg Terwolde-Vaassen (J. W. Geist, W. Oord, G. J. Peteri, J. Tönth).

Kleinste Waterhoen. 7-4 1 ex. Postweg, Staphorst (H. W. Ruscher, J. P. Friessen).

Kwartelkoning. Zomer '68 waargen. Geezenland, Rouveen (A. Spijkerman).

Meerkooft. Begin maart volkomen albino ex. Merwedekanaal, A'dam (mevr. van Hall-den Brinker).

Grote Trap. 1-3 1 ex. ten Z. van IJsselsteyn L., ♂ op 40 à 50 m afstand (Negl. Ch. Kruyfhoof, W. v. d. Vlasakker); eind maart 14 ex. in omg. van Ruinen Dr. (J. Mansier).

Scholekster. 15-3 albino ex. bij Grevelingendam (L. P. Huijzen).

Bokje. 27-2 1 ex. „De Bruuk”, Groesbeek (W. G. Gerritse).

Grutto. 17-1 8 ex. Nootdorp (A. Remeeus); 8-2 6 ex. bij Haastrecht (Marienburg); 27-2 9 ex., 3-3 106 ex. Wormerveld, Wormer (J. Jonker); 1-3 14 ex. Korendijkse slikken Goudswaard (KNNV, R'dam, Obee).

Rosse Grutto. 14-12 1 ex. strand Scheveningen (F. O. P. de Boer).

Tureluur. 14 & 15-12 7 & 12 ex., 21-12 8 ex. golfbrekers Schevenings strand (A. Remeeus); 14-12 5 ex. Rammekenswad, 26-1 1 ex. Zuid Sloe (A. Joosse); 5-1 6 ex. Grevelingendam (W. Obee, J. Steigenga); 26-1 6 ex. Groene Punt, Oostvoorne (echtp. A. Velthuisen, W. Obee).

Witgatje. 1-1 1 ex. omg. „Strijdhoeft”, Udenhout (echtp. Brockbernd).

Groenpootruiter. 5-1 2 ex. Grevelingendam (W. Obee, J. Steigenga); 26-1 1 ex. Groene Punt, Oostvoorne (W. Obee, echtp. A. Velthuisen).

Drieteenstrandloper. 14-12 12 ex. strand Scheveningen (F. O. P. de Boer).

Rosse Franjepoot. 16-1 1 ex. Zuidpier IJmuiden (K. J. Eigenhuis); 9-2 1 ex. aldaar (P. H. Blekendaal, L. Buurma).

Grote Burgemeester. 1-3 1 ex. N. van Vlaardingen opsp. terr. (G. v. Bezouwen).

Noordse Stern. 13-6 2 nesten met resp. 2 jongen en 2 eieren Hollum, Ameland (L. Blaauw, H. Luten).

Turkse Tortel. Winter 1968/69 enkele ex. De Kiel bij Schoonoord (me). C. den Buitelaar); 8-12 plotseling ruim 25 ex. in tuin Hilversum Z. (Taaipken).

Holendulif. 31-10 1 ex. Dwingelose heide (J. Mansier, B. Niezing).

Ransuil. Jan./maart max. 3 ex. Pr. Beatrixpark, A'dam (mevr. T. Reuvekamp); 12 & 13-1 resp. 23 & 31 ex. bij elkaar Spaubeek L. (J. Erkens, J. Willems); 24-10 1 ex. opgesp. terr. Enkhuizen (E. Glas); 17 t/m 28-11 2 ex. dorp Hazerswoude (J. Wierenga); 18-1 4 ex. 23-1 8 ex. Axels bos (M. v. Doeselaar); sept./okt. geregeld 2 à 4 ex. Groot Valkenisse, duinen (H. Kaljouw, med. Wedts de Swart).

Veldull. 30-8 1 ex. AW. duinen (D. Poppe); 11-9 1 ex. „De Bruuk”, Groesbeek (W. G. Gerritse); 12-9 2 ex. Schiermonnikoog (H. J. Slijper); 14-9 1 ex. Holypuiten, Schiedam (J. Leerdveld, W. Obee, J. Steigenga); 5-10 1 ex. Biddinghuizen (A. J. Hemels); 24-10 3 ex., 25-10 1 ex. Klein Valkenisse (G. Zeilmaker, W. Mullié); eind okt. (vanaf 18-10) 1 tot 3 ex. Eempolders (H. J. Slijper); 9-11 1 ex. Veerse krekens (P. Geene, W. Mullié); 4-1 2 ex. Ewijkstraalsluis, Breezand (A. Vink); 4-2 5 ex. Dirksland, 8-2 4 ex. Goeree (P. H. Fuchs); 18-2 25 ex. O. Flevol. (G. J. Steenbergen); 15-2 1 ex. Wormer, tussen Zwet en Merken (J. Jonker).

IJsvogel. Nov.: te Bechum, Stein L., Veere, Bergen N.H.; dec.: te Utrecht, Udenhout, H. I.

Ambacht, Tervoort onder Bavel, Voorschoten; jan.: Heelsum, Scherpenzeel, Apeldoorn; febr.: Alphen a/d Rijn, Oldenzaal, Zwolle, Den Haag; maart: Alphen a/d Rijn.

Hop. 14-4-68 1 ex. Postweg, Staphorst (K. Hamminga, A. Mussche).

Grote Bonte Specht. 5-1 1 ex. Dodemanskisten, Terschelling (I. Smit).

Zwarte Specht. 27-8 1 ex. bossen Nunspeet (H. Kapel); 23-1 1 ex. Rotterdam-Hillegersberg (W. Obee); 16-3 1 ex. Kijfhoek, Wassenaarse duinen (A. Remeeus).

Draaihals. 5-5-68 1 ex. IJhorst (L. Blaauw).

Boomleeuwerik. 31-12 3 ex. Brunsummerheide L. (J. Erkens, M. & A. Gerrits).

Strandleeuwerik. 4-1 1 ex. Ewijcksluis bij Breezand (A. Vink).

Boerenzwaluw. 3-10 30 ex. Hooglanderveen (A. Ermerins); 15-10 laatste doortrek 4 + 1 + 5 ex. Bechum bij Hengelo O. (H. J. Bos).

Oeverpleper. 5-1 4 ex. Grevelingendam 23-2 5 ex. aldaar (W. Obee, J. Steigenga); 1-3 3 ex. Korendijkse slikken, Goudswaard (KNNV, afd. R'dam, Obee).

Witte Kwikstaart. 8-11, 6-12, 3-2, 13-2 1 ex. Bechum, Hengevelde (H. J. Bos); tussen 30-11 en 11-12 12 waarn. 1 ex. Wormer (J. Jonker); 11-12 & 12-12 1 ex. Iegerplaats Ossendrecht, 22-12 1 ex. Oost Souburg (A. Joosse); 30-12 2 ex. Sweichhuizen (J. Erkens, M. Gerrits); 7-1 2 ex. Neerbeek-Beek L. (J. Erkens); 20-1 1 ex. zoutfabriek Boekelo (H. van Diepen jr.); 22-2 1 ex. Apeldoorn (H. & W. D. Veenhuizen).

Rouwkwikstaart. 16-3 1 ex. Hoofdorp, Haarlemmermeer (P. H. Blekendaal, J. H. L. Vermaas).

Grote Gele Kwikstaart. 1-12 1 ex. Haagse Duinwaterl. duinen (A. Remeeus); 28-1 1 ex. achter kweekschool St. Jozef, Zeist (P. H. Blekendaal).

Gele Kwikstaart. 3-10 1 ex. Bechum bij Hengelo O. (H. J. Bos).

Klapekstar. 31-10 1 ex. Hoge Veluwe, 8-12 1 ex. Meyendell, Wassenaar (W. Woudman); 2-11 1 ex. „De Bruuk”, Groesbeek (H. G. Gerritse, H. A. Vonk); 15-11 1 ex. Veluwemeerdijk, O. Flev. (J. A. Helfenrath); 27-11 1 ex. Bechum bij Hengelo (H. J. Bos); 27-12 1 ex. Geleenbeek, Schinnen, 23-3 daar nog (J. Erkens, J. Willems); 11-1 1 ex. Dordsche Biesbosch (A. van 't Hoff, J. L. Koolen); 19-1 1 ex. Loosdrechtse plassen (echtp. Brockberndt); 23-1 1 ex. heide Laarder Waschmeer bij Hilversum (G. C. Balen Blanken, F. Oirbans); 23-2 1 ex. Veenendaal (A. & W. Vink); 13 & 24-12 1 ex. Veenendaal (W. & A. Vink).

Pestvogel. 18-1 dood ex. Naarden, 16-2 max. 6 ex. aldaar (B. F. v. d. Erve); 1-12 1 ex. Terschelling (I. Smit).

Roodborstapuit. 12-2 ♂ terr. Gooireservaat, Hilversum (H. Jacobs).

Roodgesterde Blauwborst. 11, 12, 13-5 (1968) 1 ex. in tuin IJhorst (L. Blaauw).

Witgesterde Blauwborst. 28-8 juv. ex. „De Bruuk”, Groesbeek (W. G. Gerritse); 12-9 2 ex. Wassenaarse Duinwaterl. duinen (A. Remeeus).

Tijftjaf. 4-10 laatste zang Bechum (H. J. Bos); 13-3 eerste ex. „De Bruuk”, Groesbeek (W. G. Gerritse).

Bonte Vliegervanger. 1968: boswachterij Stephorst en Ijhorst 161 broedgevallen (L. Blaauw).

Kuifmees. 29-12 ± 45 ex. Rheden (F. Baks, Y. Hoogenraad); 21-1 1 ex. Zuidsingel, Axel (M. v. Dosselaar).

Baardmannetje. 13-2 1 ex. Blauwe Hel, Veenendaal (A. & W. Vink).

Grauwe Gors. 19-10 5 ex. dijk Westkapelle (J. C. Wedts de Swart); gevangen en geringd met lokker: 13-10 1 ex., 16-10 1 ex., 27-10 1 ex., 30-10 4 ex., 31-10 2 ex., 1-11 1 ex., 11-11 1 ex., 30-12 2 ex., 14-1 3 ex. Negrbeek-Beek L. (J. Erkens).

Sneeuwgors. 5-10 1 ex. Knardijk (A. J. Hemels); 27-11 overj. ♂ Beek L. (J. Erkens); 5-1 4 ex., 23-2 5 ex. Grevelingendam (W. Obee, J. Steingenga).

Appelvink. 1-8 1 ex. geringd Graetheide L., 11-8 ♀ Spaubeek L., 8-9 ♂ & ♀ Graetheide L. (J. Erkens); dec./mrt. max. 3 ex. Hilversum Z. (Taapken); half febr./eind maart max. 20 ex. stadsplantsoen bij Stedelijk Lyceum, Zutphen (Dr. H. E. Stuetel).

Putter. 22-6 2 ex. Buurmalsen (D. Jansen, A. Kok, J. M. Speel); 5-7 1 ex. Neerbeek-Beek L. (J. Erkens, M. Gerrits); 26-7 18 ex. Algem. Begr. pl. Schiedam (A. de Jong); 1-9 2 ex. omg. Oosterplas, 's Hertogenbosch (J. Speel); 1-9 35 ex. AW duinen (J. Odink); 14-9 5 ex. + 3 juv. Wassenaarse Duinwaterl. duinen (A. Reméus); 5-10 1 ex. Knardijk (A. J. Hemels); 14-10 1 ex. bij Sluisput, Enkhuizen (E. Glas); 2-11 10 ex. Kl. Valkenisse (Wedts de Swart); 18-11 7 ex., 16-12 20 ex. Renswoude, 28-12 15 ex. Veenendaal (A. & W. Vink); 28-12 3 ex. Waaldijk, Gamenen (echtp. Brockberndt); 13-1 1 ex. Veenendaal (W. Vink); 4-2 8 ex. Bijland, gom. Herwen en Aerd (Mr. Rueb); 16-2 ± 35 ex. Vreelandseweg, Hilversum (Taapken); 27-2 10 ex. Zaanse Schans, Zaandam (J. Jonker).

Frazer 27-2 23 ex. Het Kalf, Zaandam, 31-12 16 ex. Wormerveer (J. Jonker).

Barmsijs. 3-6 ± 10 ex. Schiermonnikoog (G. v. Huffelen); 13-8 3 à 4 ex., w.o. juv. ex. Hollum, Ameland (D. T. de Graaf, B. Spaans); 21-9 1 ex. duinen Hoorn, Terschelling (K. Mulder, J. Speel); 29-10 1 ex. „De Bruuk“, Groesbeek (W. G. Gerritse); 28-12 20 à 25 ex. Deelense Was, Hoge Veluwe (A. & G. Richter); 5-1 15 ex. Dodemans-kisten, Terschelling (I. Smit); 29-3 minstens 2 ex. bij vijfver Hilversum Z. (Taapken).

Europese Kanarie. 4-10 2 ex., 29-10 1 ex. „De Bruuk“, Groesbeek (W. G. Gerritse).

Goudvink. 30-7 paartje al maanden De Kiel bij Schoonoord (mej. C. den Buitelaar); 5 & 12-10 geh. Laarder Waschmeer bij Hilversum, 11-10 1 ex. Hilversumse Waschmeer, 13-10 geh. bij Gooimeer, Huizen N.H. (E. P. Klomp); 8-11 3 ex. Bierlap, Kijfhoek, Wassenaar (A. Voets); 17-11 1 ex. „Panbos“, Katwijk (C. & J. de Mol); 30-12 6 ♂♂ Tienhovense kanaal bij Hilversum (N. Ronday); dec./mrt. paartje tuin Hilversum Z. (Taapken); dcc./jan. diverse ex. omg. Bechum bij Hengelo O. (H. J. Bos); 1 & 3-1 paartje Nieuwenhorne Fr., elke winter daar (H. B. B. Scothorst-van Dijk); 14-1 3 ex., n.vorm. Klein Zwitserlandbos, Heelsum (G. Richter); 31-1 ♂ onder Loon bij Assen (J. T. H. Minke); 5-2 ♂ De Tip, De Kiel bij Schoonoord (mej. C. den Buitelaar); 10-3 paartje Amersfoort (mevr. J. M. Tydeman, Taapken).

Kruisbek. 28-1 14 ex. De Kiel bij Schoonoord Dr. (mej. C. den Buitelaar); 28-1 15 ex., 1-2 19 ex., 23-2 15 ex. Dikkenberg, gom. Rhene; 27-2 32 ex. bosrand Elst, gom. Rhenen (A. & W. Vink).

Opgaven bestemd voor deze rubriek dienen binnen twee maanden te worden opgezonden aan J. Taapken, Utrechtseweg 43, Hilversum. Onvolledige gegevens worden terzijde gelegd. Men wordt verzocht vooral naam en adres op briefpapier te vermelden.

Ook Taiga-Gaai in Waalre

's Morgens 24 maart 1969 toen ik bijna Waalre binnenreed hoorde ik plotseling een koekoekachtig geluid met daartussendoor rauwe kreten. Toen ik om mij heen keek ontdekte ik een vogel, die op een hoogte van enkele meters in een vliegdend zat. Direct viel mij het gaaiachtige uiterlijk op, al was de vogel wel iets kleiner. Vooral de snavel was klein in vergelijking met de vlaamse gaai, verder was hij helemaal lichtbruin met een iets rossige tint op vleugels en staart. De vogel ging ondertussen gewoon door met „zingen“, hoewel ik nu tot op vijf meter genaderd was. Deze makheid deed mij denken aan de notenkrakers van verleden jaar. Onder het maken van deze geluiden wipte hij nu en dan naar een andere tak. Ik heb

de vogel gedurende tien minuten gade kunnen slaan. Toen ik nog dichterbij wilde komen zag ik dat hij onrustig werd. Ik bleef direct stilstaan, na enkele minuten vloog hij met typische gaaiachtige vlucht weg. Ondertussen had ik de Vogelgids al nageslagen en toen bleek dat ik te doen had met een taiga-gaai! Er zijn geen medewaarnemers.

• P. J. M. Evers, *Emmastr. 2, Aalst N.Br.*

Natuurwetenschappelijke Commissie is verhuisd

Met ingang van 8 april j.l. is het secretariaat van de Natuurwetenschappelijke Commissie van de Natuurbeschermingsraad verplaatst naar Lucas Bolwerk 17 te Utrecht (tel. 030 - 1 52 54).

Gestuwde vogeltrek in Estland

Langs de grens van Rusland (R.S.S.R.) en Estland (E.S.S.R.) strekt zich in NNM-ZZO richting — dus dwars op de najaars trekrichting van de Passerinae (zangvogels) een complex van twee meren uit: het Peipus- of Tsjudskojmeer en het Pskovmeer. Beide zijn grote meren, breed resp. 45 en ca. 15 km, zodat zij voor de meeste vogels een ca. 140 km lange barrière vormen, waarachter zich stuwingen voordoen. Het verbindingsstuk tussen beide meren is echter veel smaller, plaatselijk niet meer dan 5 km breed. Aan de oostzijde is de kust hier vrij grillig met lange smalle landtongen, die de hoofdpunten voor concentratie en oversteek vormen voor de daar gestuwde vogelscharen. Op dit unieke gebied worden door de Baltische Commissie voor het onderzoek van de vogeltrek sedert 1959 trekwaarnemingen verricht. In deze publicatie beperken de schrijvers zich tot de „dendrofiële” (Boom-minnende) vogels, vooral tot de Passerinae.

Het eerste, wat in hun verslag opvalt, zijn de grote aantallen vogels, die deze waarnemingsstations passeren, hoewel het hier toch geen stuwing langs een lange zee-kust als in West-Europa betreft, doch slechts een achter een locale barrière van niet meer dan 140 km lengte, aan beide einden omgeven door land zonder enigerlei hindernissen. Toch werden alleen al in de periode van 15 september tot 15 oktober de volgende totale aantallen tot deze soorten behorende vogels genoteerd:

in 1959	1.032.800
1960	203.800
1961	2.311.000
1962	212.200
1963	556.100

Verreweg het talrijkst bleken de Fringillidae (vinkachtigen) te zijn, die gemiddeld 82 % van alle genoteerde vogels vormen, met daaronder de gewone vink als de meest talrijke.

Opvallend is ook het zeer onregelmatige verloop van de trek met vele dagen haast zonder trek en dan ineens topdagen. Zo was 15 september 1961 een opvallende top-dag, die ruim 2 miljoen vogels opleverde van de 2.311.000 voor de gehele maandperiode.

De schrijvers trachten de relatie tussen trek en weersomstandigheden vast te stellen, zijn daar echter slechts ten dele in geslaagd. Duidelijk konden zij waarnemen dat regen, mist en bewolking de trek remmen, zonnig weer echter bevorderend werkt. Ook vonden zij een begunstiging van de trek door een niet te sterke tegenwind (niet boven 7 m/sec.). Toch gingen deze beide regels niet altijd op, zodat zij hun generalisering met voorbehoud geven en op verder onderzoek aandringen, hoewel zij in de literatuur bevestigen van hun waarnemingen hebben gevonden, o.a. by Geyr von Schwepenburg, Drost en Koch.

Interessant is hun waarneming, dat de trekrichting in dier voege door de windrichting wordt beïnvloed, dat de vogels steeds zo veel mogelijk tegen de wind in trachten te vliegen zonder hun eigenlijke trek-richting helemaal te verlaten. NW en N wind veroorzaakte dan ook een zuivere West-trek, maar ZW, Z en ZO winden een ZW- tot Z-trek. Soms buigt de trekrichting in het laatste geval zelfs om tot ZO, zodat de wespentaille van het meer niet wordt overgestoken maar de gestuwde vogels ZO-waarts het Pskovmeer omvliegen.

Ten slotte kan de lijst van de genoteerde vogels worden vermeld: kraaiachtigen, spreeuwen, vinkachtigen, gorzen, leeuweriken, kwikstaarten, mezen, lijsters en zwaluwen.

Dr. G. J. H.

Cursussen mens en natuur

Op de fraai gelegen volkshogeschool De Blankaart in België worden van 12-18 juli en van 26 juli tot 2 augustus cursussen gehouden, waar ook Nederlanders welkom zijn. Het cursusgeld bedraagt 1.100 B.Fr. (plm. f 80,—) per persoon per week, voor studenten 800 B.Fr. (plm. f 57,—). Minimum leeftijd 17 jaar. Inschrijving De Blankaart, Pepersesteenweg 44, Woumen, W.Vl., België.

„DE NATUUR OP DE VELUWE IN DE VIER JAARGETIJDEN”

Lezing met kleurendia's (veel vogels) en bijbehorend geluid. Inl.: K. v. d. Wolf, Loenen-Veluwe.